

Deskriptivno - statistička analiza osnovnih financijskih pokazatelja poduzeća Konzum u predpandemijskom i pandemijskom razdoblju

Šalamon, Josipa

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:955866>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-07**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Preddiplomski stručni studij
Poslovna ekonomija - smjer studija Računovodstvo i financije

**DESKRIPTIVNO - STATISTIČKA ANALIZA OSNOVIH
FINANCIJSKIH POKAZATELJA PODUZEĆA KONZUM
U PREDPANDEMIJSKOM I PANDEMIJSKOM RAZDOBLJU**

Završni rad

Josipa Šalamon

Zagreb, rujan 2024.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Preddiplomski stručni studij

Poslovna ekonomija - smjer studija Računovodstvo i financije

**DESKRIPTIVNO - STATISTIČKA ANALIZA OSNOVIH
FINANCIJSKIH POKAZATELJA PODUZEĆA KONZUM
U PREDPANDEMIJSKOM I PANDEMIJSKOM RAZDOBLJU**

**DESCRIPTIVE - STATISTICAL ANALYSIS OF THE BASIC
FINANCIAL INDICATORS OF THE COMPANY KONZUM
IN THE PRE-PANDEMIC AND PANDEMIC PERIOD**

Završni rad

Studentica: Josipa Šalamon

JMBAG studentice: 0067608083

Mentor: Prof. dr. sc. Mirjana Čižmešija

Zagreb, rujan 2024.

JOSIPA ŠALAMON

(ime i prezime studenta)

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Mjesto i datum:

U Zagreb, _____

Vlastoručni potpis studenta:

Sažetak

Svako poduzeće u današnje vrijeme vodi evidenciju o poslovanju poduzeća sastavljajući godišnje financijske izvještaje. Godišnje financijske izvještaje (GFI) regulira Zakon o računovodstvu i hrvatskim standardima financijskih izvještaja. Cilj financijskih izvještaja je donijeti informacije potencijalnim korisnicima o uspješnosti poslovanja poduzeća tijekom promatranog razdoblja. Analizom financijskih izvještaja stvara se cjelokupna slika stanja poslovanja poduzeća. Financijski izvještaji analiziraju se pomoću horizontalne i vertikalne analize te putem pokazatelja analize financijskih izvještaja. U ovome radu financijski izvještaji analizirani su putem financijskih pokazatelja za poduzeće Konzum plus d.o.o. Pomoću pokazatelja analize financijskih izvještaja promatrano je poduzeće Konzum kroz period od 5 godina, odnosno kroz period kada je započela pandemija COVID-19. Primijenjene su metode deskriptivne statistike. Analizom se planira dobiti informaciju o tome kako je pandemija utjecala na financijske pokazatelje poduzeća Konzum, odnosno na samo poslovanje Konzuma.

Ključne riječi: financijski izvještaji, horizontalna analiza, vertikalna analiza, financijski pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti, investiranje, deskriptivna statistika

Summary

Every company nowadays keeps records of the company's operations by compiling annual financial reports. Annual financial statements (AGF) are regulated by the Act on Accounting and Croatian Financial Statement Standards. The goal of financial reports is to bring information to potential users about the success of the company's operations during the observed period. The analysis of financial statements creates an overall picture of the state of the company's operations. Financial statements are analyzed using horizontal and vertical analysis and through financial statement analysis indicators. In this paper, the financial statements were analyzed using financial indicators for the company Konzum plus doo. Using the financial statement analysis indicators, the Konzum company was observed over a period of 5 years, i.e. during the period when the COVID-19 pandemic began. Descriptive statistics methods were applied. The analysis is planned to obtain information on how the pandemic affected the financial indicators of the company Konzum, that is, on the operations of Konzum itself.

Keywords: financial statements, horizontal analysis, vertical analysis, financial indicators of liquidity, indebtedness, activity, economy, profitability, investment, descriptive statistics

SADRŽAJ

1.UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Sadržaj i struktura rada.....	1
2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI	3
2.1. Bilanca - izvještaj o financijskom položaju.....	3
2.2. Račun dobiti i gubitka	5
2.3. Izvještaj o novčanom toku.....	7
2.4. Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice	8
2.5. Bilješke uz financijske izvještaje.....	10
3. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	11
3.1. Pojam i značenje analize financijskih izvještaja.....	11
3.2. Komparativni financijski izvještaji i postupak horizontalne analize	12
3.3. Strukturni financijski izvještaji i postupak vertikalne analize.....	12
3.4. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	13
3.4.1. Pokazatelji likvidnosti	14
3.4.2. Pokazatelji zaduženosti	16
3.4.3. Pokazatelji aktivnosti	18
3.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	19
3.4.5. Pokazatelji profitabilnosti.....	20
4. OSNOVNA OBILJEŽJA PODUZEĆA KONZUM PLUS D.O.O.	23
4.1. Općenito o Konzumu.....	23
4.2. Analiza osnovnih financijskih pokazatelja Konzuma za razdoblje od 2018. do 2022. godine	26
4.2.1. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. Godine.....	31
4.2.2. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine.....	33
4.2.3. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018.godine do 2022. godine.....	37
4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine	40
4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. Godine	42
4.2.6. Pokazatelji investiranja poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine.....	46
ZAKLJUČAK	47
POPIS LITERATURE	49
POPIS TABLICA	51
POPIS GRAFOVA	53

1.UVOD

Prema statističkim podacima, Konzum plus d.o.o. je od 2021.godine do danas prvi po prihodima u djelatnosti trgovine. Konzum posluje već 65 godina kao jedan od vodećih lanaca u Republici Hrvatskoj. Početkom 2020.godine na poslovanje Konzuma drastično je utjecala pandemija COVID-19. Pandemija je negativno utjecala na rast prometa jer je početkom pandemije Konzum bio prisiljen skraćivati radno vrijeme prodavaonica, zabraniti rad nedjeljama te dvokratno raditi s pauzama za dezinfekciju prodavaonica.

Deskriptivno-statističkom analizom u ovome radu će se pratiti kretanje financijskih pokazatelja poduzeća Konzum kroz pet godina, odnosno prije i za vrijeme pandemije COVID-19.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je analiza poslovanja poduzeća Konzum plus d.o.o. na temelju deskriptivno-statističke analize osnovnih financijskih pokazatelja u razdoblju od 2018.godine do 2022.godine, odnosno u predpandemijskom i pandemijskom razdoblju.

Temeljni cilj ovog završnog rada je stvoriti cjelokupnu sliku o poslovanju i uspješnosti poslovanja poduzeća Konzum plus d.o.o. u predpandemijskom i pandemijskom razdoblju pomoću odabranih financijskih pokazatelja. Osim temeljnog cilja, postoje i drugi ciljevi rada, a to su: definirati i pojasniti temeljne financijske izvještaje, imenovati i pojasniti pokazatelje financijske analize, analizirati financijske pokazatelje Konzuma te donijeti zaključak o tome kako je pandemija utjecala na poslovanje poduzeća Konzum plus d.o.o.

1.2. Sadržaj i struktura rada

Rad započinje teorijskim dijelom, nakon kojeg dolaze izračuni financijskih pokazatelja. Sadržajno je podijeljen u 5 poglavlja. U prvom poglavlju nalazi se uvodni dio, predmet i cilj istraživanja te sadržaj i struktura rada. U drugom poglavlju definiraju se i pojašnjavaju temeljni financijski izvještaji. U trećem poglavlju rada objašnjene su metode analize financijskih izvještaja, od kojih je za ovaj rad najvažnija analiza putem financijskih pokazatelja. Financijski pokazatelji koji će biti obrazloženi u nastavku su pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti,

pokazatelji ekonomičnosti i pokazatelji profitabilnosti. U četvrtom poglavlju ti pokazatelji će se analizirati i računati za Konzum plus d.o.o. u razdoblju od 2018.godine do 2021.godine. U tom dijelu će se prikazati kako je pandemija utjecala na financijske pokazatelje. U petom poglavlju donesen je zaključak cjelokupnog rada temeljen na izračunima pokazatelja. Na kraju rada navedena je literatura korištena u radu.

2. TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI

Temeljni zadatak računovodstva je prikupljanje i obrada financijskih podataka te prezentiranje dobivenih informacija potencijalnim korisnicima. Financijski izvještaji prikazuju završnu fazu računovodstvenog prikupljanja podataka te se javljaju kao nositelji računovodstvenih podataka. Temeljni cilj financijskog izvještavanja je informiranje potencijalnih korisnika o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju poduzeća.¹

Temeljne financijske izvještaje čine:²

- bilanca (izvještaj o financijskom položaju)
- račun dobiti i gubitka (izvještaj o uspješnosti poslovanja)
- izvještaj o promjenama vlasničke glavnice
- izvještaj o novčanom toku
- bilješke uz financijske izvještaje.

Temeljni financijski izvještaji međusobno su povezani.

2.1. Bilanca - izvještaj o financijskom položaju

Bilanca je izvještaj o financijskom položaju koji prezentira stanje imovine, obveze i kapitala u određenom vremenskom periodu. Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji predstavlja financijski položaj poduzeća te se koristi kao podloga za ocjenu sigurnosti poslovanja. Naziv bilanca potječe od latinske riječi *bi* (dvostruk) i *lanx* (vaga s dvije zdjelice), što podsjeća na određenu ravnotežu.³ Bilanca predstavlja dvostruki prikaz imovine poduzeća: jedanput prikazuje što imamo (pojavni oblik), a drugi put odakle nam to što imamo, odnosno podrijetlo ili izvor te imovine. Sastoji se od aktive (imovine) i pasive (obveza i kapitala), na temelju kojih se utvrđuje

¹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 91

² Narodne novine (2015.), Zakon o računovodstvu, članak 19. izdanje NN 78/2015 , preuzeto 05. lipnja 2024. s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html

³ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 93

stanje imovine, odnosno financijski položaj poduzeća. U aktivi je prikazana imovina, a u pasivi izvori te imovine. U bilanci postoje vrijednosne jednakosti, odnosno bilančna ravnoteža između aktive i pasive koja se može zapisati na sljedeći način:⁴

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

$$\text{IMOVINA} = \text{OBVEZE} + \text{KAPITAL}$$

$$\text{KAPITAL} = \text{IMOVINA} - \text{OBVEZE}$$

Bilanca se može ilustrirati u obliku jednostranog i u obliku dvostranog izvještaja. Kod jednostranog izvještaja prvo se upisuju pozicije aktive, a ispod toga pozicije pasive. Kod dvostranog izvještaja, na lijevoj strani su prikazane pozicije aktive, a na desnoj strani pozicije pasive.

U nastavku je prikazana tablica općeg oblika bilance u Republici Hrvatskoj:

⁴ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 61

Tablica 1. Opći oblik bilance u RH

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE
B) DUGOTRAJNA IMOVINA 1. Nematerijalna imovina 2. Materijalna imovina 3. Financijska imovina 4. Potraživanja	B) DUGOROČNA REZERVIRANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA 1. Zalihe 2. Potraživanja 3. Financijska imovina 4. Novac	C) DUGOROČNE OBVEZE
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	D) KRATKOROČNE OBVEZE
E) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA

Izvor: izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 66

2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka ili izvještaj o dobiti prikazuje aktivnost poduzeća u određenom vremenskom razdoblju. Temeljni elementi ovog izvještaja su prihodi, rashodi i njihova razlika dobit ili gubitak. Računom dobiti i gubitka prikazuje se koliko je prihoda i rashoda postignuto u određenom vremenskom razdoblju te koliko iznosi ostvarena dobit ili gubitak.⁵ Prihodi nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza, a rashodi nastaju kao posljedica smanjenja imovine ili

⁵ Tušek B., Sačer I., Mališ S., Žager K., Žager L., (2016.), Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 50

povećanja obveza. Ako je poduzeće ostvarilo više nego što je uložilo, tada je ostvaren pozitivan financijski rezultat ili dobit. Obrnuto, ako poduzeće uloži više od onoga što dobije iz nekog poslovnog procesa, tada dolazi do negativnog financijskog rezultata ili gubitka. Financijski rezultat utvrđuje se na kraju obračunskog razdoblja. To se može zapisati na sljedeći način:⁶

PRIHODI – RASHODI = FINANCIJSKI REZULTAT

PRIHODI > RASHODI = DOBIT

PRIHODI < RASHODI = GUBITAK

U nastavku je prikazana tablica općeg oblika računa dobiti i gubitka u Republici Hrvatskoj:

Tablica 2. Opći oblik računa dobiti i gubitka u RH

RAČUN DOBITI I GUBITKA Za razdoblje 1.1. - 31.12. 20x1.
A) POSLOVNI PRIHODI
B) POSLOVNI RASHODI
C) DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
D) FINANCIJSKI PRIHODI
E) FINANCIJSKI RASHODI
F) DOBIT IZ FINANCIJSKE AKTIVNOSTI
G) IZVANREDNI (OSTALI) PRIHODI
H) IZVANREDNI (OSTALI) RASHODI
I) DOBIT IZ IZVANREDNIH (OSTALIH) AKTIVNOSTI
J) BRUTO DOBIT
K) POREZ NA DOBIT
L) NETO DOBIT

Izvor: izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 78

⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 69

2.3. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku je financijski izvještaj koji prikazuje izvore prikupljanja i način uporabe novca, odnosno donosi podatke o primicima i izdacima novca te njihovoj razlici, čistom novčanom toku. Izvještaj o novčanom toku govori o izvorima i upotrebi novca, te omogućuje utvrđivanje viška raspoloživih ili nedostatnih sredstava. Prihodi i rashodi evidentiraju se prema temeljnoj računovodstvenoj pretpostavci nastanka događaja, to znači da se evidentiraju kada su nastali, odnosno kad su zarađeni, a ne kad je nastao stvarni primitak ili izdatak novca. Za priznavanje prihoda nije potreban stvarni primitak novca, a rashod ne znači istodobno izdatak novca.⁷

Izvještaj o novčanom toku može se sastaviti na osnovu direktne i indirektne metode. Kod direktne metode prikazuju se ukupni primici i ukupni izdaci novca podijeljeni po poslovnim, investicijskim i financijskim aktivnostima. Kod indirektne metode poslovne aktivnosti se ne iskazuju kao bruto primici i bruto izdaci, nego se neto dobit ili gubitak usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode.⁸

⁷ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 81

⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 85

Primjer izvještaja sastavljenog na osnovu direktne metode prikazan je u tablici 3:

Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku (direktna metoda)

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	
Za razdoblje 1.1. - 31.12.20x1.	
A) POSLOVNE AKTIVNOSTI	
1. Primici iz poslovnih aktivnosti	1.000
2. Izdaci iz poslovne aktivnosti	(700)
3. Neto novčani tok iz poslovnih aktivnosti	300
B) INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI	
1. Primici iz investicijskih aktivnosti	200
2. Izdaci iz investicijskih aktivnosti	(350)
3. Neto novčani tok iz investicijskih aktivnosti	(150)
C) FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	
1. Primici iz financijske aktivnosti	500
2. Izdaci iz financijske aktivnosti	(400)
3. Neto novčani tok iz financijske aktivnosti	100
D) UKUPNO NETO NOVČANI TOK (A + B + C)	250
E) NOVAC NA POČETKU RAZDOBLJA	50
F) NOVAC NA KRAJU RAZDOBLJA	300

Izvor: izrada autora prema Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 86

2.4. Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice

Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice prikazuje promjene koje su se dogodile na glavnici (kapitalu) između dva obračunska razdoblja. Kapital poduzeća čine uloženi kapital i zarađeni kapital, a sukladno bilančnoj shemi ukupni kapital se strukturira na sljedećih šest potpozicija:⁹

⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 87

- I. UPISANI KAPITAL
- II. PREMIJE NA EMITIRANE DIONICE
- III. REVALORIZACIJSKE REZERVE
- IV. REZERVE
 - 1. zakonske rezerve
 - 2. rezerve za vlastite dionice
 - 3. statutarne rezerve
 - 4. ostale rezerve
- V. ZADRŽANA DOBIT ili PRENESENI GUBITAK
- VI. DOBIT ili GUBITAK TEKUĆE GODINE.

Najznačajnija promjena u kapitalu proizlazi iz zadržane dobiti. Zadržana dobit se povećava stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka i iznos dividendi kao što je prikazano u nastavku:¹⁰

ZADRŽANA DOBIT NA POČETKU RAZDOBLJA
+ NETO DOBIT TEKUĆEG RAZDOBLJE
= UKUPAN IZNOS SREDSTAVA ZA RASPODJELU
- DIVIDENDE
= ZADRŽANA DOBIT NA KRAJU RAZDOBLJA

Upravni odbor provodi politiku dividendi utvrđivanjem zadržane dobiti, npr. manji iznos isplaćenih dividendi označava veći iznos dobiti koja ostaje na raspolaganju poduzeću.¹¹

¹⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., Analiza financijskih izvještaja, 2. MASMEDIA, str. 88

¹¹ Vidučić, Lj., (2011.), Financijski menadžment, RRIF plus, Zagreb, op.cit. str 239

2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje dodatno pojašnjavaju strukturu, vrijednost i obilježja pozicija u financijskim izvještajima. Bilješke trebaju sadržavati sve one informacije koje se ne vide direktno iz temeljnih izvještaja, a bitne su za ocjenu poslovanja.¹²

U bilješkama se prikazuju metode procjene bilančnih pozicija, eventualna odstupanja od postavljenih metoda s razlozima odstupanja, pregled obaveza s rokom dospijeća duljim od pet godina, prosječan broj zaposlenih, broj i nominalna vrijednost izdanih dionica po vrstama i mnoge druge korisne informacije.¹³

¹² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 89

¹³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 89

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza financijskih izvještaja počinje računovodstvenom analizom. Glavni cilj računovodstvene analize je smanjiti računovodstveni rizik i osigurati kompatibilnost financijskih izvještaja.

U ovome poglavlju navesti će se i opisati instrumenti analize financijskih izvještaja. Temeljni instrumenti analize financijskih izvještaja su horizontalna i vertikalna analiza te analiza pomoću financijskih pokazatelja.

3.1. Pojam i značenje analize financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvještaja orijentirana je na kvantitativne financijske informacije, pa se naziva još i financijska analiza. Financijska analiza se sastoji od analize profitabilnosti, analize rizika i analize izvora financiranja. Financijski pokazatelji su instrumenti za provođenje financijske analize. Analiza financijskih izvještaja završava analizom scenarija. Analizom scenarija predviđaju se buduća kretanja u poslovanju na osnovu trenutačne uspješnosti poslovanja i financijske situacije.¹⁴

Postoje tri aktivnosti nastanka i razvoja analize financijskih izvještaja: financijsko upravljanje, upravljačko računovodstvo i financijsko računovodstvo. Analiza financijskih izvještaja definira se kao proces uporabe različitih analitičkih sredstava i tehnika uz koje se informacije iz financijskih izvještaja pretvaraju u korisne informacije ključne za upravljanje.¹⁵

Uobičajena analitička sredstva i postupci analize financijskih izvještaja su:

- komparativni financijski izvještaji i postupak horizontalne analize
- strukturni financijski izvještaji i postupak vertikalne analize
- pokazatelji analize financijskih izvještaja.

¹⁴ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 42 - 45

¹⁵ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 32

3.2. Komparativni financijski izvještaji i postupak horizontalne analize

Horizontalna analiza je analiza financijskih izvještaja koja uspoređuje podatke kroz dulje vremensko razdoblje kako bi se uočile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija. U horizontalnoj analizi upotrebljavaju se komparativni financijski izvještaji. Horizontalnom analizom utvrđuju se promjene u apsolutnim ili relativnim terminima.¹⁶ Na primjer, može se izračunati koliko se bruto dobit apsolutno promijenila tako da se dobitak tekuće godine oduzme od dobitka prethodne godine. Promjena se može izraziti i u relativnom iznosu, na sljedeći način:

$$\text{Relativna promjena} = \frac{\text{iznos tekuće godine} - \text{iznos prethodne godine}}{\text{iznos prethodne godine}} \times 100$$

3.3. Strukturni financijski izvještaji i postupak vertikalne analize

Kod vertikalne analize uspoređuju se financijski podatci (pozicija financijskih izvještaja) u jednoj godini. Za vertikalnu analizu potrebne su podloge koje imaju uvid u strukturu bilance i izvještaja o dobiti. Kod bilance dolazi do izjednačavanja aktive i pasive sa 100, te se pojedine pozicije bilance računaju kao postotak od ukupne aktive ili pasive. Kod izvještaja o dobiti neto dobit se izjednačava sa 100, te se pojedine pozicije izvještaja o dobiti računaju kao postotak od neto prodaje. U vertikalnoj analizi se upotrebljavaju strukturni financijski izvještaji. Strukturni financijski izvještaji su bitni kod uspoređivanja s drugim poduzećima i kod uspoređivanja podataka jednog poduzeća kada je prisutna inflacija.¹⁷ Analiza se može prikazati kroz formulu:

$$\text{Postotni udio} = \frac{\text{iznos pojedine stavke aktive (pasive)}}{\text{ukupan iznos aktive (pasive)}} \times 100$$

¹⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 228 - 229

¹⁷ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str.230

3.4. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Pokazatelj je relativni broj koordinacije ili odnosni broj, što znači da se jedna ekonomska veličina dijeli s drugom ekonomskom veličinom. Financijski pokazatelji mogu se podijeliti u dvije skupine prema vremenskoj dimenziji. Jedna skupina pokazatelja uključuje razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog vremenskog intervala, a najčešće je to godina dana te se bazira na podatke iz izvještaja o dobiti. Druga skupina pokazatelja oslanja se na točno određeni trenutak koji se poklapa s trenutkom sastavljanja bilance te prikazuje financijski položaj poduzeća u tom trenutka. Pokazatelji se formiraju i izračunavaju kako bi se stvorila informacijska podloga za donošenje poslovnih odluka.¹⁸

Temeljne skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja:

- Pokazatelji likvidnosti (*engl. liquidity ratios*)
- Pokazatelji zaduženosti (*engl. leverage ratios*)
- Pokazatelji aktivnosti (*engl. activity ratios*)
- Pokazatelji ekonomičnosti
- Pokazatelji profitabilnosti (*engl. profitability ratios*)
- Pokazatelji investiranja (*engl. investment ratios*).

Za dobro upravljanje potrebno je zadovoljiti dva kriterija, a to su kriterij sigurnosti (likvidnost, financijska stabilnost i zaduženost) i kriterij uspješnosti, odnosno efikasnosti (profitabilnost, tj. rentabilnost). Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti smatraju se pokazateljima sigurnosti poslovanja. Pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja smatraju se pokazateljima uspješnosti, tj. efikasnosti poslovanja. Usprkos tome, pokazatelji aktivnosti mogu biti i pokazatelji sigurnosti i pokazatelji uspješnosti. Koeficijent obrtanja sredstava utječe na likvidnost i financijsku stabilnost, ali izravno utječe i na rentabilnost poslovanja. Kratkoročno gledano, kriteriji sigurnosti i uspješnosti su suprotstavljeni, a ako se gleda dugoročno, sigurnost uvjetuje uspješnost i obrnuto.¹⁹

¹⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 243

¹⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 244

3.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti (*engl. liquidity ratios*) mjere sposobnost poduzeća da podmiri dospjele kratkoročne obveze o njihovom roku dospijea. Pokazatelji likvidnosti su važni financijski pokazatelji koji se upotrebljavaju za utvrđivanje dostatnosti dužnika za plaćanje kratkoročnih dužničkih obaveza bez povećanja dužničkog kapitala. Likvidnost podrazumijeva sposobnost tvrtke da ispuni svoje kratkoročne obveze u ugovorenom roku. Svakom poduzeću je važno da održava potrebnu likvidnost kako bi moglo ispuniti svoje kratkoročne obveze. Likvidnost nije samo mjera koliko gotovine ima poduzeće nego i mjera koliko će poduzeću biti potrebno prikupiti dovoljno novca ili pretvoriti imovinu u gotovinu.²⁰

Najčešći pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Navedeni financijski pokazatelji se izračunavaju iz podataka iz bilance. Postupak izračunavanja navedenih pokazatelja je prikazan u tablici 4.

Tablica 4. Pokazatelji likvidnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
koeficijent ubrzane likvidnosti	novac + potraživanja	kratkoročne obveze
koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital i rezerve + dugoročne obveze

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 248.

Koeficijent trenutne likvidnosti prikazuje sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze raspoloživim novcem na dan izračuna pokazatelja. Vrijednost pokazatelja se prikazuje kao koeficijent, a interpretira kao postotak kratkoročnih obveza koje poduzeće može podmiriti novcem

²⁰ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 248

raspoloživim na dan izračuna bilance. U brojniku ovog pokazatelja je novac. Koeficijentom trenutne likvidnosti ocijenjuje se likvidnost promatrana u najkraćem vremenskom razdoblju.²¹

Koeficijent ubrzane likvidnosti predstavlja nešto bolju mjeru likvidnosti. Njegova vrijednosti bi trebala biti 1 ili veća od 1, što znači da poduzeće mora imati brzo unovčive imovine minimalno toliko koliko ima kratkoročnih obveza ako želi održavati normalnu likvidnost poduzeća. Pokazatelj ubrzane likvidnosti prikazuje koliko je kratkoročnih obveza poduzeće sposobno podmiriti brzo unovčivom imovinom. Kod izračuna ovog pokazatelja u brojniku je iznos kratkotrajne imovine umanjen za vrijednost zaliha. Zalihe predstavljaju najmanje likvidan oblik kratkotrajne imovine poduzeća jer im je potrebno nekoliko koraka da se pretvore u novac. Kod alternativnog pristupa izračunu ovog pokazatelja u omjer s kratkoročnim obvezama stavlja se novac i financijska imovina ili novac uvećan za kratkotrajna potraživanja. Pokazatelji koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti su u mjerenju likvidnosti najznačajniji.²²

Koeficijent tekuće likvidnosti u pravilu bi trebao biti 2 ili veći od 2, odnosno ako poduzeće želi održavati tekuću likvidnost na normalnoj razini i izbjeći situaciju nepravovremenog plaćanja dospjelih obveza, tada mora imati minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza. Da bi se održavala normalna likvidnost poduzeća, dio kratkotrajne imovine mora biti financiran iz kvalitetnih dugoročnih izvora odnosno uvjet je da koeficijent tekuće likvidnosti bude barem veći od 1, a poželjno je da bude veći od 2. Dio kratkotrajne imovine koja je financirana iz dugoročnih izvora naziva se radni kapital i računa se kao razlika kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Radni kapital prikazuje koliko je kratkotrajne imovine financirano iz kvalitetnih dugoročnih izvora. Ako poduzeće ima više radnog kapitala, tada je likvidnost i financijska stabilnost poduzeća veća. Radni kapital nazivamo još i rezervom likvidnosti, rezervom financijske stabilnosti ili rezervom sigurnosti poslovanja. Što je rezerva likvidnosti veća odnosno kad kratkotrajna imovina više puta pokriva kratkoročne obveze, manji je rizik unovčavanja dovoljnog dijela kratkotrajne imovine za podmirenje dospjelih kratkoročnih obveza. Koeficijent

²¹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 45 - 46

²² Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 46

tekuće likvidnosti prikazuje može li poduzeće raspoloživom kratkotrajnom imovinom podmiriti kratkoročne obveze te koliko je udio radnog kapitala u odnosu na kratkoročne obveze.²³

Koeficijent financijske stabilnosti prikazuje omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Ovaj pokazatelj mora biti manji od 1 jer poduzeće dio svoje svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora odnosno iz radnog kapitala. Što je vrijednost koeficijenta financijske stabilnosti manja, to je likvidnost i financijska stabilnost veća, tj. povećava se učešće radnog kapitala. Koeficijent financijske stabilnosti prikazuje koliko se dugoročnih izvora financiranja koristi za financiranje dugotrajne imovine. Ako je vrijednost ovog pokazatelja veća od 1, to znači da poduzeće nema radnog kapitala već da postoji “deficit radnog kapitala”. Tada poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora.²⁴

3.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Najčešći pokazatelji zaduženosti poduzeća su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja. Ova tri pokazatelja formirani su na temelju bilace i zbog toga se naglašava da oni održavaju statičku zaduženost. Ovi pokazatelji su odraz strukture pasive i prikazuju koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko imovine je financirano iz tuđeg kapitala (obveza). Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja prikazuju strukturu izvora financiranja imovine pa njihov zbroj mora biti 1.²⁵

Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti prikazuju dinamičku zaduženost jer dug analiziraju s aspekta mogućnosti njegovog podmirenja. Izračunavaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka (izvještaja o dobiti) i bilance. Pri utvrđivanju pokrića troškova kamata analizira se koliko su puta kamate pokrivene ostvarenim iznosom bruto dobiti.²⁶ Granična vrijednost ovog pokazatelja

²³ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 249

²⁴ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 48

²⁵ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 48 - 49

²⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 250

je 1. Kada je taj pokazatelj jednak 1, tada poduzeće cijelo obračunsko razdoblje posluje samo kako bi moglo isplatiti naknade za korištenje tuđih izvora financiranja. Ako je to pokriće veće, zaduženost je manja, odnosno ako je vrijednost pokazatelja veća od 1, to znači da određeni dio zarada prije kamata i poreza ostaje i za vlasnike vlastitih izvora financiranja. Izrazito je nepovoljno kada je vrijednost ovog pokazatelja manja od 1 jer tada poduzeće ne uspijeva pokrivati svoje kamate ostvarenim zaradama prije kamata i poreza. Pokrićem troškova kamata ocjenjuje se koliko se puta ostvarenim zaradama prije kamata i poreza poduzeće može pokriti rashode od kamata.

Kod faktora zaduženosti manji faktor zaduženosti znači manju zaduženost. Faktor zaduženosti prikazuje koliko je godina potrebno da se iz zadržane dobiti uvećane za troškove amortizacije podmire ukupne obveze. Potrebno je naglasiti indikator zaduženosti u ovom slučaju jer se iz zadržane dobiti i amortizacije ne mogu podmiriti obveze. Ovaj pokazatelj nam daje indicaciju o tome za koliko će godina poduzeće tuđe izvore financiranja zamijeniti vlastitim.

Stupnjevi pokrića I i II izračunavaju se na temelju podataka iz bilance. Ovi pokazatelji razmatraju pokriće dugotrajne imovine glavnicom odnosno glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Stupnjem pokrića I određuje se koliko se dio dugotrajne imovine financira vlastitim izvorima financiranja, a stupnja pokrića II koliki se dio dugotrajne imovine financira dugoročnim izvorima financiranja. Vrijednost stupnja pokrića II mora uvijek biti veća od 1 jer se dio dugoročnih izvora, zbog održavanja likvidnosti, mora iskoristiti za financiranje kratkotrajne imovine. Stupnjem pokrića II ocjenjuje se koliki dio dugoročnih izvora u odnosu na dugotrajnu imovinu ostaje za financiranje kratkotrajne imovine. Pokazatelje stupnja pokrića moguće je razmatrati i kao pokazatelje likvidnosti.²⁷ Postupak izračunavanja pokazatelja zaduženosti prikazan je u sljedećoj tablici:

²⁷ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 251

Tablica 5: Pokazatelji zaduženosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijet vlastitog financiranja	Kapital i rezerve	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Kapital i rezerve
Pokriće troškova kamata	Zarade prije kamata i poreza	Rashodi od kamata
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + troškovi amortizacije
Stupanj pokrića I.	Kapital i rezerve	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II.	Kapital i rezerve + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 251.

3.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti nazivaju se još i koeficijenti obrta koji se izračunavaju kao omjer prometa (prihoda) i prosječnog stanja određenih dijelova imovine.²⁸ Ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Ako je poznat koeficijent obrta, tada se može izračunati i prosječno trajanje obrta. Najčešće se koeficijent obrta izračunava za ukupnu imovine, kratkotrajnu imovinu i potraživanja. Na temelju koeficijenta obrta potraživanja može se utvrditi i prosječno trajanje naplate potraživanja. Koeficijent obrta ukupne imovine ima najmanju vrijednost u odnosu na ostale koeficijente obrta s obzirom na činjenicu da uključuje cjelokupnu imovinu. Što je razlika između koeficijenta obrta ukupne imovine i kratkotrajne imovine veća, poduzeće u strukturi imovine ima veći udio dugotrajne imovine. Kada su ti pokazatelji približno isti, u strukturi imovine poduzeća

²⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 251

prevladava kratkotrajna imovina. Svi pokazatelji aktivnosti utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka.²⁹

Koeficijent obrta ukupne imovine prikazuje koliko je puta godišnje poduzeće obrnulo svoju ukupnu imovinu odnosno koliko je eura ukupnih prihoda ostvarilo na jedan euro ukupne imovine.

Koeficijent obrta zaliha prikazuje koliko puta godišnje poduzeće u potpunosti obrne zalihe na skladištu, a koeficijent obrta potraživanja koliko puta godišnje poduzeće naplati sva svoja potraživanja. Poželjno je da je vrijednost tih pokazatelja veća jer to znači da zalihe na skladištu zadržavaju kraće odnosno poduzeće brže naplaćuje svoja potraživanja. S aspekta sigurnosti i s aspekta uspješnosti bolje da koeficijenti obrta budu što veći, odnosno da je vezivanja ukupne i pojedinih oblika imovine što kraće. Postupak izračunavanja pokazatelja aktivnosti prikazan je u sljedećoj tablici:

Tablica 6. Pokazatelji aktivnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 252.

3.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazateljima ekonomičnosti ocjenjuje se koliko se prihoda ostvaruje po jedinici rashoda. Ovi pokazatelji se izračunavaju na temelju podataka iz računa i dobiti (izvještaja o dobiti). Postupak izračunavanja pokazatelja ekonomičnosti prikazan je u tablici 7.

²⁹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 50

Omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda rezultira pokazateljem ukupne ekonomičnosti ili ekonomičnošću ukupnog poslovanja. Ekonomičnost ukupnog poslovanja izražava se kao koeficijent, a interpretira se kao postotak, tj. za koliko posto su ostvareni ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda odnosno koliko je eura ukupnih prihoda poduzeće ostvarilo na jedan euro ukupnih rashoda. Parcijalni pokazatelji ekonomičnosti interpretiraju se kao ekonomičnost ukupnog poslovanja. Usporedbom ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja moguće je utvrditi teret financijskih aktivnosti na rezultat poslovanja poduzeća. Očekuje se da koeficijent ekonomičnosti bude što je moguće veći broj, a kao njegova granična vrijednost može se uzeti 1.³⁰ Postupak izračunavanja pokazatelja ekonomičnosti prikazan je u sljedećoj tablici:

Tablica 7. Pokazatelji ekonomičnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja	Poslovni prihodi	Poslovni rashodi
Ekonomičnost prodaje	Prihodi od prodaje	Rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi
Ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti	Ostali poslovni prihodi	Ostali poslovni rashodi

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 252.

3.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazateljima profitabilnosti ocjenjuje se sposobnost poduzeća da zarađuje i ostvaruje povrate na uložena sredstva. U kontekstu pokazatelja profitabilnosti razmatraju se pokazatelji marže profita, rentabilnost ukupne imovine i rentabilnost vlastitog kapitala.³¹ Postupak izračunavanja pokazatelja profitabilnosti prikazan je u tablici 8.

³⁰ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 52

³¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 253

Marža profita računa se na osnovu podataka iz računa dobiti i gubitka (izvještaja o dobiti). Maržom profita ocjenjuje se koliko je poduzeće uspješno u zadržavanju ostvarenih ukupnih prihoda u obliku dobiti uvećane za rashode od kamata, tj. marža profita prikazuje koliko posto ostvarenih prihoda poduzeće zadržava u obliku zarada uvećanih za rashode od kamata. Razlika između neto i bruto marže profita je u obuhvatu poreza na dobit u brojniku pokazatelja. Ako se marža profita pomnoži s koeficijentom obrta ukupne imovine nastat će pokazatelj rentabilnosti ukupne imovine (neto ili bruto). Rentabilnost imovine se može povećati povećanjem koeficijenta obrta i povećanjem marže profita.³²

Pokazatelji rentabilnosti imovine izračunavaju se na osnovu podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka (izvještaja o dobiti). Pokazateljem rentabilnost ukupne imovine ocjenjuje se sposobnost poduzeća da ostvaruje povrate na temelju ukupno raspoloživih resursa odnosno da ostvaruje povrate za vlasnike svih oblika izvora financiranja imovine. Pokazatelj se definira kao stopa povrata koju je poduzeće ostvarilo na ukupnu imovinu, a ukupna imovina je predstavljena zaradama poduzeća uvećanim za rashode od kamata. Rentabilnost ukupne imovine se koristi pri određivanju poželjne i ocjeni ostvarene ukupne profitabilnosti poduzeća. Razlikuje se neto i bruto rentabilnost imovine, a razlika je u obuhvatu poreza na dobit u brojniku pokazatelja.³³

Najznačajniji pokazatelj profitabilnosti je rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice). Rentabilnost vlastitog kapitala ocjenjuje sposobnost poduzeća da stvara povrate za vlasnike vlastitog kapitala. Ovaj pokazatelj interpretira se kao postupak povrata vlasnicima na uložene izvore financiranja u jednoj godini. Postupak izračunavanja pokazatelja profitabilnosti prikazan je u sljedećoj tablici:

³² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 253

³³ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 53 - 54

Tablica 8. Pokazatelji profitabilnosti

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	Neto dobit + rashodi od kamata	Ukupni prihodi
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + rashodi od kamata	Ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + rashodi od kamata	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + rashodi od kamata	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	Neto dobit	Kapital i rezerve

Izvor: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb, str. 252.

4. OSNOVNA OBILJEŽJA PODUZEĆA KONZUM PLUS D.O.O.

Konzum plus d.o.o. jedan je od vodećih maloprodajnih lanaca u Republici Hrvatskoj. U nastavku ovog poglavlja navest će se općenite informacije o poduzeću te njegov razvoj kroz povijest. U ovome poglavlju analizirati će se financijski pokazatelji poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine.

4.1. Općenito o Konzumu

Vrsta	društvo s ograničenom odgovornošću
Osnovana	1957. (Konzum d.d.) 2019. (Konzum plus d.o.o.)
Osnivač(i)	Fortenova grupa
Sjedište	Ulica Marijana Čavića 1a, 10000 Zagreb, Hrvatska
Djelatnost(i)	maloprodaja, veleprodaja
Proizvodi	Hrana, proizvodi za kućanstvo
Broj zaposlenih	>10.000 (2021.)
Slogan	<i>S vama kroz život</i>

Izvor: https://hr.wikipedia.org/wiki/Konzum#cite_note-4 (preuzeto s interneta 30. lipnja 2024.)

Poduzeće Konzum plus d.o.o. društvo je s ograničenom odgovornošću osnovano davne 1957. godine. Prvi puta spominje se davne 1955. u Sudskom registru kao trgovinsko poduzeće u Zagrebu. Konzum plus d.o.o. je upisan u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu 1974. godine. Temeljni kapital Konzuma iznosi 2.500 eura i uplaćen je u cjelosti.

Konzum plus d.o.o. postao je vodeći hrvatski maloprodajni trgovački lanac s tradicijom dugom 65 godina. U Hrvatskoj postoji više od 600 Konzumovih prodavaonica smještenih u preko 300 gradova i naselja u kontinentalnoj Hrvatskoj te na obali i otocima. Postoji 3 tipa Konzumovih poslovnica: manje prodavaonice Konzuma za svakodnevnu nabavku, prodavaonice Konzum Maxi

i Super Konzum. Poduzeće posjeduje svoju robnu marku K plus koja predstavlja proizvode po pristupačnim cijenama s dobrim omjerom cijene i kvalitete.³⁴

Konzum danas zapošljava više od 10.000 ljudi, a u Konzumu dnevno kupuje više od 500 000 potrošača (2022.). Konzum je prvi trgovac u Hrvatskoj koji je pokrenuo uslugu internetske prodaje i dostave do vrata, a online prodavaonica danas ima više od 155.000 registriranih korisnika (2022.). Od 1. travnja 2019. godine poduzeće Konzum d.d. posluje kao Konzum plus d.o.o., a jedini osnivač društva Konzum plus d.o.o. je društvo Fortenova grupa.

Razvoj poduzeća kroz povijest sažet je u nekoliko sljedećih točaka:³⁵

- 1957. otvorena prva samoposluga poduzeća Konzum plus d.o.o. u Zagrebu,
- 1970. Konzum postaje Unikonzum, udružila su se četiri maloprodajna lanca trgovina: Črnomerec, Konzum, Moslavka i Slavonija,
- 1995. Unikonzum mijenja naziv u Konzum, otvara se prvi supermarket u Hrvatskoj, Super Konzum Vukovarska,
- 2000. Konzum otvara prve prodavaonice izvan Zagreba, otvoren najveći logističko-distributivni centar u ovom dijelu Europe, LDC Zagreb,
- 2001. otvoreni prvi veleprodajni centri u Zagrebu, Rijeci, Varaždinu, osnovana Konzumova robna marka K plus,
- 2002. osnovan prvi program vjeronosti kupaca – Konzum Plus Card,
- 2003. nastaje Velpro - novi brend u veleprodajnom segmentu poslovanja,
- 2004. Konzum postaje prisutan u svim županijama te mijenja logu u logo koji i danas koristi,
- 2009. uvodi plaćanje računa u prodavaonicama s 2D barkodom, otvoren novi logističko-distributivni centar u Zagrebu s 36.000 m²,
- 2010. Konzum pokreće MultiPlus Card, prvi koalicijski program nagrađivanja vjernosti,
- 2011. postavljene prve samoposlužne blagajne,
- 2014. otvorene benzinske postaje Konzum benz, uvedena usluga Pokupi za preuzimanje naručenih proizvoda, u prodavaonicama postavljena kolica Konzum Express, uvedeni kuponi na računima i Konzum poklon kartice, usluge m-plaćanje, beskontaktno plaćanje te osnovana Konzum mobilnu aplikaciju,

³⁴ Konzum (b.d.), O nama, Robne marke, preuzeto 17. lipnja 2024. s <https://tvrka.konzum.hr/o-nama/nase-robne-marke/>

³⁵ Konzum (b.d.), O nama, Povijest, preuzeto 17. lipnja 2024. s <https://tvrka.konzum.hr/o-nama/povijest/>

- 2015. Konzum predstavlja unaprijedenu internetsku prodavaonicu Konzum Klik,
- 2017. proces rekonstruiranja Konzuma,
- 2018. Konzum proglašen Najdonatorom hrane u Bruxellesu,
- 2019. 1. travnja prijenos gospodarske cjeline na Konzum plus d.o.o., kompaniju u vlasništvu Fortenova grupe, uvedene samoposlužne pekarnice, pokrenuta prva digitalna loyalty kampanja - Zdravoljupci,
- 2020. pripajanje VELPRO-CENTAR plus d.o.o., za vrijeme pandemije koronavirusa Konzum uvodi dodatne zaštitne i sigurnosne mjere te osigurava stabilan lanac opskrbe, Konzum pomaže područja pogođena potresima u Zagrebu i Sisačko-moslavačkoj županiji,
- 2021. Konzum otvara dodatne prodavaonice nakon kojih posjeduje ukupno 624 prodavaonice, prvi trgovački lanac koji uvodi plaćanje kriptovalutama,
- 2022. Konzum povećava plaće za gotovo 90 posto zaposlenika u maloprodaji, veleprodaji, logistici i online trgovini, iste godine obilježava 65 godina postojanja,
- 2023. Konzum otvara prvu smart prodavaonicu, odnosno kupnju putem aplikacije, bez skeniranja i bez naplate na blagajni.

Prvi slučaj zaraze korona virusom u Hrvatskoj zabilježen je 25. veljače 2020. godine u Zagrebu, te se ubrzo nakon toga bolest počela drastično širiti.³⁶ Zbog odluke Stožera civilne zaštite, Konzum tijekom pandemije COVID-19 prilagodio je svoje radno vrijeme zbog sigurnosti kupaca i samih zaposlenika. Gotovo mjesec dana nakon prvog slučaja zaraze, Konzum skraćuje radno vrijeme svih poslovnica, te su one radile od 8:00 do 17:00 sati. U tom periodu, Konzum je poticao svoje kupce da se pridržavaju preventivnih mjera zaštite te da budu svjesni mogućih posljedica kupnje. Kako bi se smanjio fizički odlazak kupaca u poslovnice, Konzum je omogućio online kupnju i dostavu svojih proizvoda. Za vrijeme pandemije, potražnja za dostavom je porasla za 10 puta u odnosu na poslovanje prije pandemije te se udvostručio broj proizvoda u online narudžbama.³⁷ Kako je

³⁶ Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2020.), COVID - 19 – Priopćenje prvog slučaja, preuzeto 17. lipnja 2024. s <https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/covid-19-priopcenje-prvog-slucaja/>

³⁷ Jutarnji list (2021.), Predsjednik uprave Konzuma: "Pandemija je pokazala snagu našeg sustava", preuzeto 17. lipnja 2024. s <https://novac.jutarnji.hr/novac/aktualno/predsjednik-uprave-konzuma-pandemija-je-pokazala-snagu-naseg-sustava-15072799>

pandemija COVIDA-19 utjecala na poslovanje Konzuma objašnjeno putem pokazatelja u sljedećem poglavlju.

4.2. Analiza osnovnih financijskih pokazatelja Konzuma za razdoblje od 2018. do 2022. godine

Financijski izvještaji u ovome radu kao podloga za analizu znatno su skraćeni i prilagođeni potrebama analize. To je povećalo preglednost i olakšalo primjenu izvještaja u formiranju i računanju pokazatelja. U sljedećim tablicama prikazana je bilanca te račun dobiti i gubitka poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine.

Tablica 9. Bilanca poduzeća Konzum d.o.o. plus za razdoblje od 2018. do 2022. godine

AKTIVA	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	391.452.768	656.321.675	643.262.229	610.898.702	779.303.381
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA	<u>167.712.091</u>	<u>183.760.738</u>	<u>195.538.010</u>	<u>163.316.245</u>	<u>225.329.816</u>
1.Zalihe	98.228.948	94.070.770	89.106.850	93.930.341	112.366.62354
2.Potraživanja	28.507.840	44.742.050	55.791.791	47.142.706	.776.907
3.Kratk.financijska imovina	14.050.263	4.066.420	2.652.096	1.069.490	1.196.540
4.Novac	26.925.040	40.881.498	47.987.273	21.173.708	56.989.746
C) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	1.196.529	3.357.392	3.001.952	2.908.282	4.304.410
UKUPNA AKTIVA	560.361.388	843.439.805	841.802.191	777.123.228	1.008.937.607
					PASIVA

A) KAPITAL I REZERVE	<u>-1.550.247.698</u>	<u>- 331.491</u>	<u>-59.593.045</u>	<u>-55.139.192</u>	<u>104.092.520</u>
1.Temeljni kapital	2.654	2.654	2.654	2.654	2.654
2.Kapitalne rezerve	0	15.667.450	16.671.913	16.671.913	87.634.263
3.Rezerve iz dobiti	2.234.061	0	2.092.009	2.092.009	169.517.9460
4.Revalorizacijske rezerve	296.434	0	73.694	73.694	0
5.Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-1.545.224.104	- 759.500	-44.791.567	-79.333.754	-170.497.789
6.Dobit ili gubitak poslovne godine	- 37.685.963	- 15.242.095	-33.641.748	5.354.293	17.435.446
B) REZERVIRANJA		12.290.623	15.293.230	16.844.865	20.958.684
C) DUGOROČNE OBVEZE	232.980.703	413.390.289	386.473.889	355.413.619	356.732.172
D) KRATKOROČNE OBVEZE	1.798.854.397	393.075.249	479.265.260	438.635.801	505.210.396
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	25.496.530	25.015.134	20.362.858	21.368.135	21.943.835
UKUPNA PASIVA	560.361.388	843.439.805	841.802.191	777.123.228	1.008.937.607

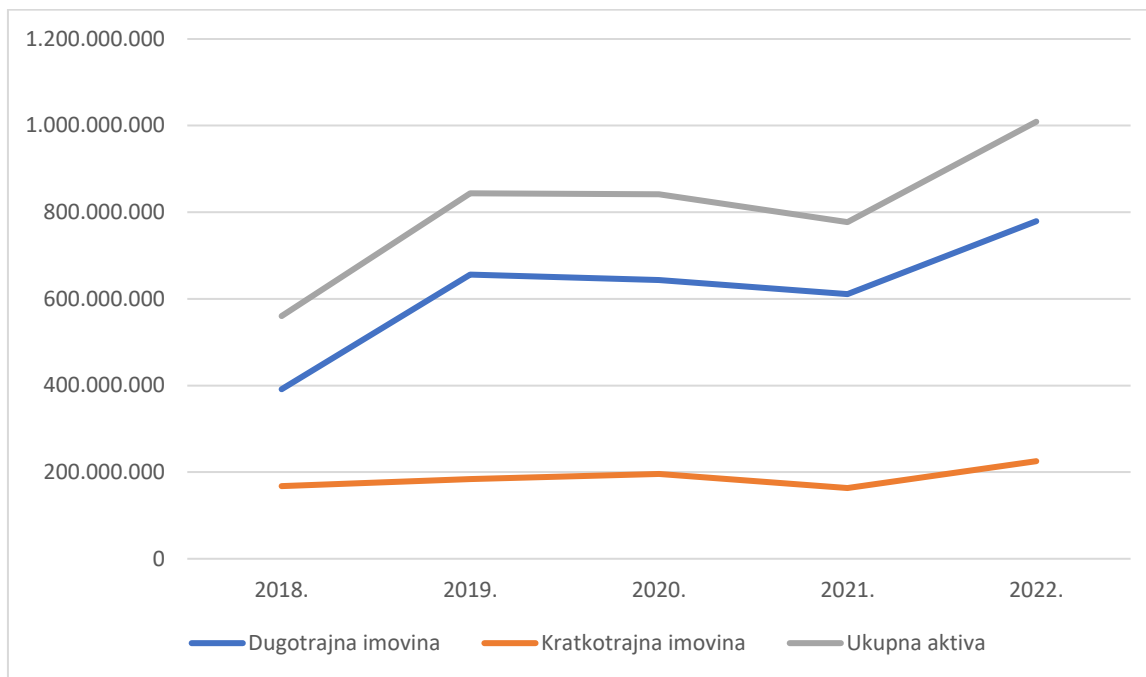
Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 10. Račun dobiti i gubitka poduzeća Konzum plus d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2022. godine

Stavke (000) su iskazane u eurima	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
A) POSLOVNI PRIHODI	1.263.446.492	1.016.012.627	1.331.492.181	1.419.693.039	1.596.102.752
B) POSLOVNI RASHODI	1.263.851.080	1.002.112.781	1.320.655.254	1.381.396.059	1.540.656.498
C) DOBIT IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	- 404.588	13.899.846	10.836.927	38.296.980	55.446.254
D) FINANCIJSKI PRIHODI	1.692.745	299.854	359.534	2.047.787	1.092.103
E) FINANCIJSKI RASHODI	38.974.119	31.394.701	48.170.972	36.738.227	35.464.034
F) DOBIT IZ FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	-37.281.374	- 31.094.847	- 47.811.438	- 34.690.437	- 34.371.931
G) UKUPNI REDOVNI PRIHODI (A+D)	1.265.139.237	1.016.312.480	1.331.851.714	1.421.740.826	1.597.194.855
H) UKUPNI REDOVNI RASHODI (B + E)	1.302.825.200	1.033.507.482	1.368.826.226	1.418.134.286	1.576.120.532
J) BRUTO DOBIT	- 37.685.963	- 17.195.002	- 36.974.512	3.606.540	21.074.324
K) POREZ NA DOBIT	-	- 1.952.907	- 3.332.764	- 1.747.753	3.638.878
L) NETO DOBIT	- 37.685.963	- 15.242.095	- 33.641.748	5.354.293	17.435.446

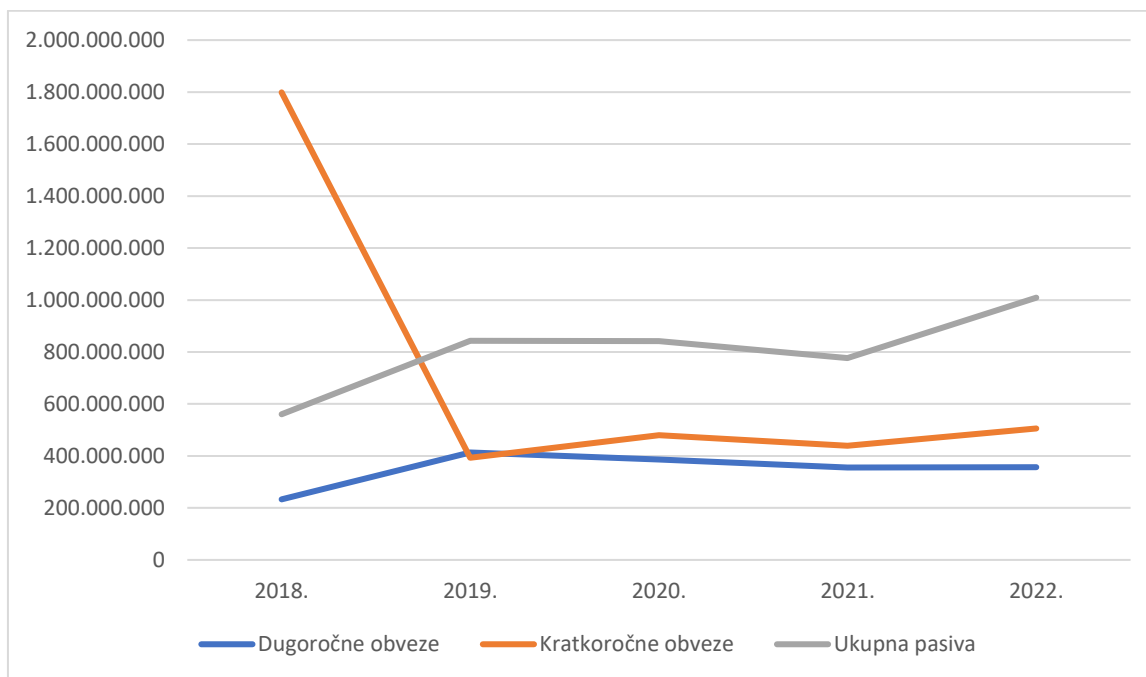
Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Grafikon 1: Dugotrajna i kratkotrajna imovina poduzeća Konzum d.o.o. plus od 2018. do 2022. godine (u eurima)

Izvor: Izrada autora prema bilanci poduzeća Konzum d.o.o. plus za razdoblje od 2018. do 2022. godine

Grafikon 2: Dugoročne i kratkoročne obveze poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine (u eurima)

Izvor: Izrada autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Konzum d.o.o. plus za razdoblje od 2018. do 2022. godine

Temeljem podataka iz bilance može se zaključiti da aktiva i pasiva ostvaruju rast u razdoblju od 2018. do 2020. godine., a od 2020. do 2021. bilježi se pad vrijednosti aktive i pasive. U 2022. godini vrijednost aktive i pasive raste te tada bilježi najveći rast u zadnjih pet godina.

Grafikon 1. prikazuje kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine. Na osi x istaknuta su razdoblja izvještavanja, odnosno kretanje imovine po godinama. Na osi y prikazane su vrijednosti imovine izražene u eurima. Iz Grafikona 1. može se uočiti da je dugotrajna imovina porasla za čak 67,66% od 2018. godine sa 391.452.768 eura na 656.321.675 eura 2019. godine. Kratkotrajna imovina te godine porasla je za 9,57% te godine, odnosno sa 167.712.091 eura 2018. godine na 183.760.738 eura 2019. godine. Od 2019. godine do 2020. godine vrijednost dugotrajne imovine pada za skoro 2 %, odnosno dugotrajna imovina se smanjila sa 656.321.675 eura 2019. godine na 643.262.229 eura 2020. godine. Kratkotrajna imovina se te godine povećala za 6,41% te godine, odnosno sa 183.760.738 eura na 195.538.010 eura. U 2021. godini bilježi se pad vrijednosti dugotrajne i kratkotrajne imovine. Dugotrajna imovina se smanjila sa 643.262.229 eura 2020. godine na 610.898.702 eura 2021. godine, odnosno za 5%. Kratkotrajna imovina te godine smanjila se za 16,48%, odnosno sa 195.538.010 eura 2020. godine na 163.316.245 eura 2021. Ovdje možemo zaključiti da je na pad dugotrajne i kratkotrajne imovine između 2020. i 2021. godine zasigurno utjecala pandemija. Sljedeće godine Konzum bilježi porast dugotrajne imovine za 27,56%, a kratkotrajne imovine za 37,97%.

Grafikon 2. prikazuje kretanje dugoročnih i kratkoročnih obveza poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine. Pomoću grafikona 2 može se uočiti da su dugoročne obveze 2018. godine iznosile 232.980.703 eura, a 2019. se bilježi njihov rast na 413.390.289 eura, odnosno dugoročne obveze su porasle od 2018. do 2019. za 77,44%. Kratkoročne obveze 2018. godine iznosile su 1.798.854.397 eura, a 2019. godine 393.075.249 eura. Prema navedenim podacima uočljiv je pad kratkoročnih obveza od 2018. godine do 2019. godine za čak 78,15%. Dugoročne obveze smanjile su se 2020. godine za 6,51% kada su iznosile 386.473.889 eura. Kratkoročne obveze 2020. godine iznosile su 479.265.260 eura, što znači da su porasle za 21,93% u odnosu na 2019. godinu. U 2021. godini Konzum bilježi pad dugoročnih obveza za 8,04%, a kratkoročnih obveza za 8,45%. Na smanjenje dugoročnih i kratkoročnih obveza između 2020. i 2021. godine zasigurno je utjecalo širenje pandemije te godine. Sljedeće godine dugoročne obveze su porasle sa 355.413.619 eura

2021. godine na 356.732.172 eura 2022. godine, odnosno za 0,37%. Kratkoročne obveze 2022. godine porasle sa 438.635.801 eura 2021. godine na 505.210.396 eura 2022. godine, odnosno za 15,18%.

4.2.1. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. Godine

U nastavku izračunati su pokazatelji likvidnosti. U Tablici 11. su koeficijenti trenutne likvidnosti, u Tablici 12. koeficijenti ubrzane likvidnosti, u Tablici 13. koeficijenti tekuće likvidnosti i u tablici 14. koeficijenti financijske stabilnosti:

Tablica 11. Izračun koeficijenta trenutne likvidnosti

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Novac	26.925.040	40.881.498	47.987.273	21.173.708	56.989.746
Kratkoročne obveze	1.798.854.397	393.075.249	479.265.260	438.635.801	505.210.396
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,015	0,10	0,10	0,05	0,11

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 12. Izračun koeficijenta ubrzane likvidnosti

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Novac i potraživanja	55.432.880	85.623.548	103.779.064	68.316.414	57.766.653
Kratkoročne obveze	1.798.854.397	393.075.249	479.265.260	438.635.801	505.210.396
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,031	0,22	0,22	0,16	0,11

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 13. Izračun koeficijenta tekuće likvidnosti

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Kratkotrajna imovina	167.712.091	183.760.738	195.538.010	163.316.245	225.329.816
Kratkoročne obveze	1.798.854.397	393.075.249	479.265.260	438.635.801	505.210.396
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,09	0,47	0,41	0,37	0,45

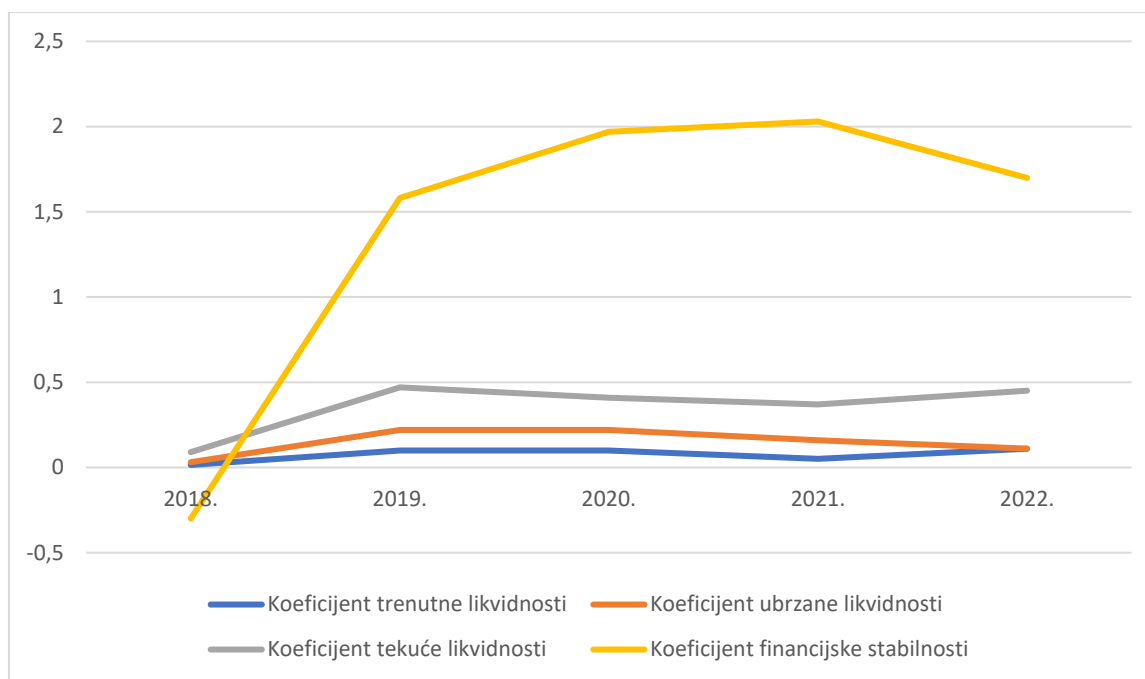
Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 14. Izračun koeficijenta financijske stabilnosti

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Dugotrajna imovina	391.452.768	656.321.675	643.262.229	610.898.702	779.303.381
Glavnica i dugoročne obveze	-1.317.266.995	413.058.798	326.880.844	300.274.427	460.824.692
Koeficijent financijske stabilnosti	- 0,3	1,58	1,97	2,03	1,7

Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Grafikon 3: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine

Izvor: Izrada autora prema dobivenim izračunima pokazatelja likvidnosti

Grafikon 3. prikazuje izračunane pokazatelje likvidnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2022. godine.

Koeficijent trenutne likvidnosti utvrđuje se na temelju podataka u bilanci, pokazuje pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom poduzeća Konzum te je 2019., 2020. i 2022. godine oko minimalne poželjne vrijednosti 0,10. Koeficijent je 2018. godine iznosio 0,015, a 2021. godine 0,05 što znači da Konzum nije bio u mogućnosti kratkoročne obveze tih godina pokriti novcem.

Koeficijent ubrzane likvidnosti je u svim godinama ispod razine 1. Iz tablice 13. može se zaključiti da Konzum u predpandemijskom i pandemijskom razdoblju nije imalo dovoljno gotovine i brzo unovčivih sredstava za podmirenje kratkoročne obaveze jer koeficijent ubrzane likvidnosti treba biti 1 ili veći od 1, a u ovome primjeru je puno manji jer su kratkoročne obaveze veće od novca i potraživanja.

Koeficijent tekuće likvidnosti treba biti 2 ili više od 2, odnosno poduzeće treba imati dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza koje dolaze na naplatu.³⁸ Izračunom ovog pokazatelja dolazi se do zaključka da Konzum u razdoblju od 2018. do 2022. godine nije mogao iz ukupne kratkotrajne imovine podmiriti svoje kratkoročne obaveze jer je koeficijent izračunat u tablici 14. vrlo nisk. U pravilu koeficijent je izuzetno nizak ako kratkoročne obaveze previše rastu za razliku od kratkotrajne imovine. Ako se poduzeće ne drži koeficijenta od 2, tada dolazi do problema nelikvidnosti.

Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1 jer poduzeće iz dijela dugoročnih izvora treba financirati i dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu. Iz tablice vidimo da se koeficijent za vrijeme i nakon pandemije povećavao, te da je stabilnost i likvidnost Konzuma bila vrlo niska. Vrijednost ovog pokazatelja za vrijeme i nakon pandemije je veća od 1, a to znači da poduzeće nema radnog kapitala, već da postoji deficit radnoga kapitala. Do deficita radnog kapitala dolazi kada poduzeće ima više kratkoročnih obveza nego kratkotrajne imovine.³⁹ Iz navedenih podataka može se zaključiti da poduzeće Konzum za vrijeme pandemije i nakon pandemije nije imalo dovoljno sredstava za podmirenje tekućih obveza, odnosno bilo je nelikvidno i financijski nestabilno.

4.2.2. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine

U sljedećim tablicama izračunati su pokazatelji zaduženosti:

³⁸ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 249

³⁹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 250

Tablica 15. Izračun koeficijenta zaduženosti

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupne obveze	2.031.835.100	806.465.538	865.739.149	794.049.420	861.942.568
Ukupna imovina	560.361.388	843.439.805	841.802.191	777.123.228	1.008.937.607
Koeficijent zaduženosti	3,63	0,96	1,03	1,02	0,85

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 16. Izračun koeficijent vlastitog financiranja

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Kapital i rezerve	-1.550.247.698	-331.491	-59.593.045	-55.139.192	104.092.520
Ukupna imovina	560.361.388	843.439.805	841.802.191	777.123.228	1.008.937.607
Koeficijent vlastitog financiranja	-2,77	-0,0004	-0,071	-0,071	0,10

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 17: Izračun koeficijent financiranja

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupne obaveze	2.031.835.100	806.465.538	865.739.149	794.049.420	861.942.568
Kapital i rezerve	-1.550.247.698	-331.491	-59.593.045	-55.139.192	104.092.520
Koeficijent financiranja	-1,31	-2432,84	-14,53	-0,07	8,28

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 18. Izračun pokrića troškova kamata

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Zarada prije kamata i poreza	-37.685.963	-17.195.002	-36.974.512	3.606.540	21.074.324
Rashodi od kamata	38.974.119	31.394.701	48.170.972	36.738.227	35.464.034
Pokriće troškova kamata	-0,97	-0,55	-0,77	0,075	0,59

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 19. Izračun faktor zaduženosti

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupne obveze	2.031.835.100	806.465.538	865.739.149	794.049.420	861.942.568
Zadržana dobit + troškovi amortizacije	-1.544.660.250	-187.141	-44.188.935	-78.746.007	-169.892.655
Faktor zaduženosti	-1,32	-4309,4	-19,59	-10,08	-5,073

Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 20. Izračun stupnja pokrića 1.

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Kapital i rezerve	-1.550.247.698	-331.491	-59.593.045	-55.139.192	104.092.520
Dugotrajna imovina	391.452.768	656.321.675	643.262.229	610.898.702	779.303.381
Stupanj pokrića I.	-3,85	-0,0005	-0,093	-0,09	0,134

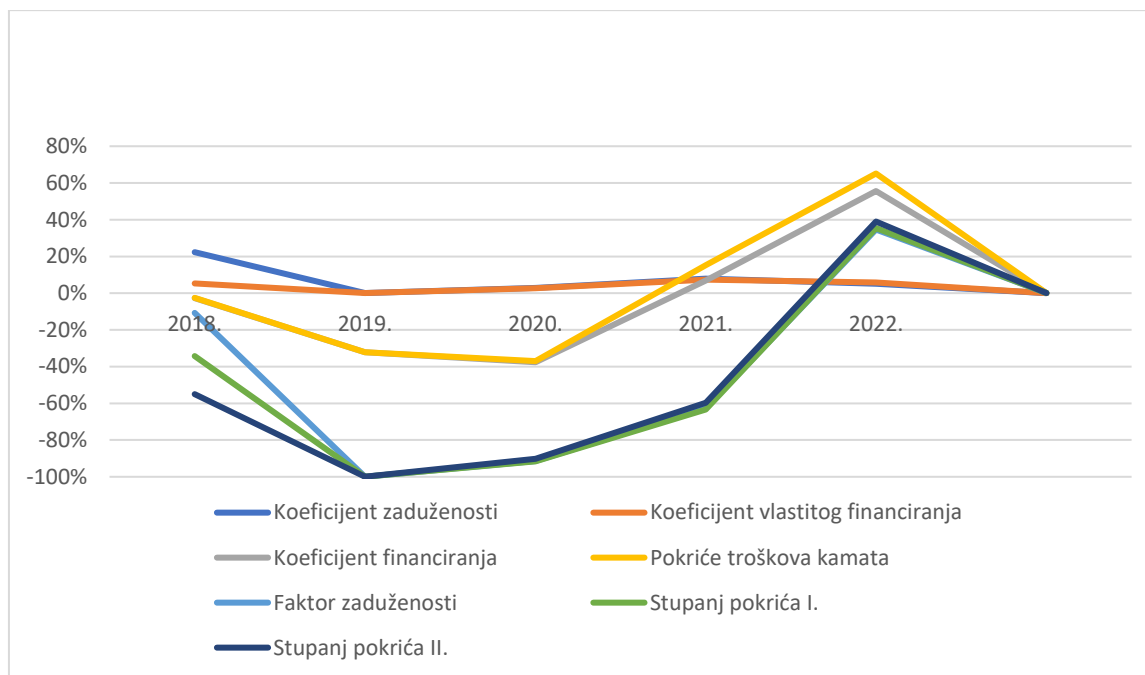
Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 21. Izračun stupnja pokrića 2.

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Kapital i rezerve + dugoročne obveze	-1.317.266.995	413.058.798	326.880.844	300.274.427	460.824.692
Dugotrajna imovina	391.452.768	656.321.675	643.262.229	610.898.702	779.303.381
Stupanj pokrića II.	-3,36	0,63	0,51	0,49	0,59

Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Grafikon 4: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine

Izvor: Izrada autora prema dobivenim izračunima pokazatelja zaduženosti

Grafikon 4 prikazuje izračunane pokazatelje zaduženosti poduzeća Konzum plus d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2022. godine.

Koeficijent zaduženosti poduzeća Konzum plus d.o.o. je izrazito visok, što znači da je u predpandemijskom i pandemijskom razdoblju postojala veća vjerojatnost da ovo poduzeće nije moglo vratiti nastali dug. Ovaj pokazatelj se počeo smanjivati nakon pandemije, a idealno bi bilo da je oko 50 %, odnosno udio obveza u ukupnoj imovini trebao bi biti maksimalno 50%, a time udio kapitala minimalno 50%.⁴⁰

Koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja prikazuju koliko se poduzeće financira iz vlastitih izvora te koliko iz tuđih izvora. Ova dva koeficijenta mjere statičku zaduženost.⁴¹ Koeficijent zaduženosti je veći od koeficijenta vlastitog financiranja u svim godinama promatranog razdoblja što u pravilu nije dobro. Prema dobivenim iznosima ova dva koeficijenta može se zaključiti da se Konzum koristi više tuđim izvorima financiranja.

⁴⁰ Dropulić I. (2016.), Menadžersko računovodstvo, interna skripta, Ekonomski fakultet Split, str. 43

⁴¹ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 250

Koeficijent financiranja treba iznositi manje od 1 jer u povoljnim uvjetima poduzeće treba imati na 1 euro kapitala manje od 1 eura obveza. Ovaj koeficijent je nepovoljan u svim godinama promatranog razdoblja, a od 2018. - 2021. godine iznos mu je negativan zbog kapitala. Od 2022. godine ima pozitivan iznos, a on iznosi 8,28 što je nepovoljno, odnosno 2022. godine poduzeće je na 1 euro kapitala ima 8,28 eura obveza. Faktor zaduženosti je u analiziranim godinama negativan jer Konzum ne može pokriti troškove kamata, odnosno posluje sa gubitkom.

Stupanj pokrića I prikazuje koliko se dugotrajne imovine financira vlastitim izvorima financiranja, a stupanj pokrića II koliko se dugotrajne imovine financira dugoročnim izvorima financiranja.⁴² U promatranom razdoblju ovi pokazatelji su puno manji od 1 što znači da se dugotrajna imovina ne financira iz vlastitih ili dugoročnih izvora nego se mora financirati dijelom iz kratkoročnih izvora. Stupanj pokrića I je uglavnom negativnog predznaka jer je Konzum u promatranom razdoblju poslovao sa gubitkom. Stupanj pokrića II je u svim godinama manji od 1 što znači da Konzum nema radnog kapitala.

4.2.3. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018.godine do 2022. godine

U sljedećim tablicama izračunati su pokazatelji aktivnosti:

Tablica 22. Izračun koeficijenta obrta ukupne imovine

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupni prihodni	1.265.139.237	1.016.312.480	1.331.851.714	1.421.740.826	1.597.194.855
Ukupna imovina	559.164.859	840.082.413	838.800.239	774.214.946	1.004.633.197
Koeficijent obrta ukupne imovine	2,26	1,21	1,58	1,83	1,58

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

⁴² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, str. 251

Tablica 23. Izračun koeficijenta obrta kratkotrajne imovine

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupni prihod	1.265.139.237	1.016.312.480	1.331.851.714	1.421.740.826	1.597.194.855
Kratkotrajna imovina	167.712.091	183.760.738	195.538.010	163.316.245	225.329.816
Koeficijent obrta kratkorajne imovine	7,54	5,53	6,81	8,72	7,09

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 24. Izračun koeficijenta obrta potražnje

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Potraživanja	28.507.840	44.742.050	55.791.791	47.142.706	776.907
Prihodi od prodaje	1.263.446.492	1.016.012.627	1.331.492.181	1.419.693.039	1.596.102.752
Koeficijent obrta potražnje	8,23	16,07	15,29	12,12	12,53

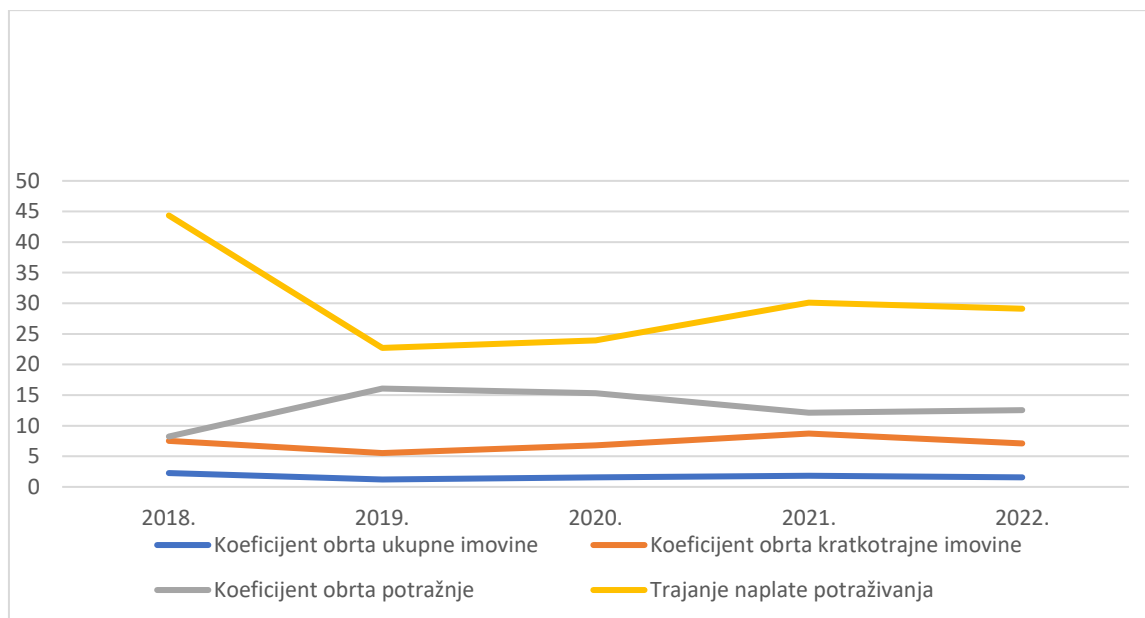
Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 25. Izračun trajanja naplate potražnje

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Broj dana u godini	365	365	366	365	365
Koeficijent obrta potraživanja	8,23	16,07	15,29	12,12	12,53
Trajanje naplate potraživanja	44,35	22,71	23,93	30,12	29,13

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Grafikon 5: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine

Izvor: Izrada autora prema dobivenim izračunima pokazatelja aktivnosti

Grafikon 5 prikazuje izračunane pokazatelje aktivnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2022. godine.

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje koliko se puta tijekom jedne godine obrne ukupna imovina, odnosno koliki je prihod od jedne jedinice imovine. U 2018. godini pokazatelj iznosi 2,26 što znači da 1 jedinica ukupne imovine stvori 2,26 novčanih jedinica prihoda. Poželjno je da ovaj koeficijent ima što veću vrijednost. Vrijednosti pokazatelja se 2019. godine smanjila jer se ukupan prihod smanjio, a ukupna imovina povećala. Pokazatelj je imao rastući smjer kretanja do 2021. godine, a 2022. godine njegova se vrijednost smanjila.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine prikazuje koliki je ukupan prihod ostvaren po jedinici kratkotrajne imovine.⁴³ Poželjno je da ovaj pokazatelj bude što veći. U 2018. godini koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine iznosio je 7,54 što znači da jedna novčana jedinica kratkotrajne imovine proizvede 7,54 novčanih jedinica prihoda. Statistički gledano vrijednost ovog pokazatelja se smanjila 2019. godine, a 2020. i 2021. vrijednost je imala rastući smjer te se 2022. godine

⁴³ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 50

vrijednost ponovno smanjila. U 2021. godine vidljivo je da Konzum ima najviše prihode uz najmanju vrijednost kratkotrajne imovne.

Koeficijent obrta potraživanja predstavlja omjer potraživanja i koeficijent obrta potraživanja. Trajanje naplate potraživanja se dobije dijeljenjem broja dana u godini sa koeficijentom obrta potraživanja. Dobiveni iznos predstavlja broj dana koji je potreban kako bi se potraživanja unovčila. Koeficijent obrta potraživanja najmanji je 2018. godine što znači da je tada najduže trajala naplata potraživanja. Najveća vrijednost koeficijenta je 2019. godine i iznosi 16,07, tada je bilo potrebno prosječno 23 dana da se potraživanja unovče.

4.2.4. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine

U sljedećim tablicama izračunati su pokazatelji ekonomičnosti:

Tablica 26. Izračun ekonomičnosti ukupnog poslovanja

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Ukupni prihodi	1.265.139.237	1.016.312.480	1.331.851.714	1.421.740.826	1.597.194.855
Ukupni rashodi	1.302.825.200	1.033.507.482	1.368.826.226	1.418.134.286	1.576.120.532
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,97	0,98	0,97	1,00	1,01

Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 27. Izračun ekonomičnosti redovnog poslovanja

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Poslovni prihod	1.263.446.492	1.016.012.627	1.331.492.181	1.419.693.039	1.596.102.752
Poslovni rashod	1.263.851.080	1.002.112.781	1.320.655.254	1.381.396.059	1.540.656.498
Ekonomičnost redovnog poslovanja	0,99	1,014	1,01	1,03	1,04

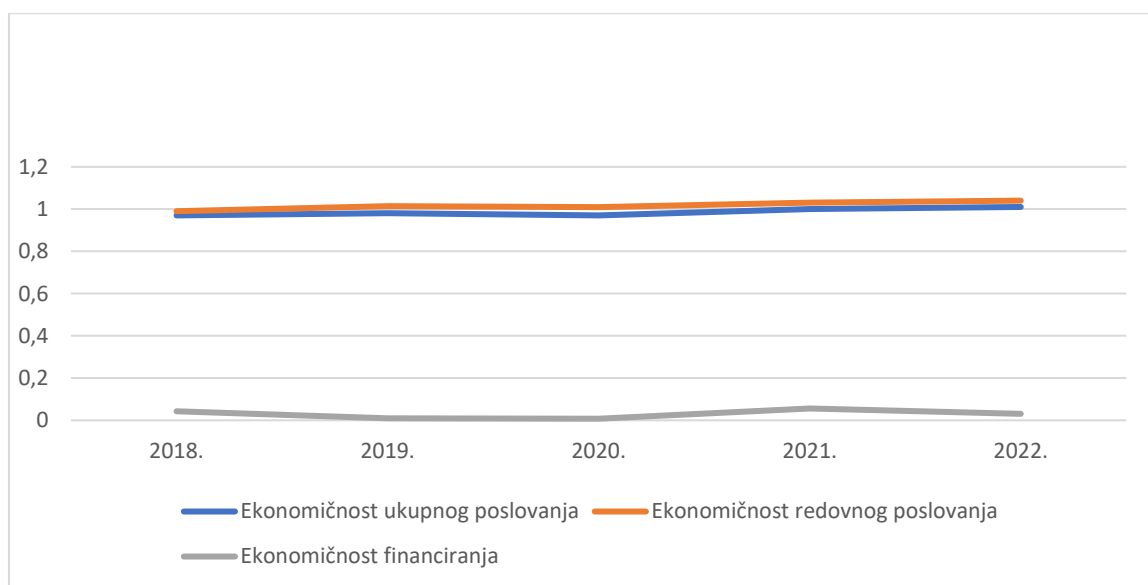
Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 28. Izračun ekonomičnost financiranja

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Financijski prihodi	1.692.745	299.854	359.534	2.047.787	1.092.103
Financijski rashodi	38.974.119	31.394.701	48.170.972	36.738.227	35.464.034
Koeficijent ekonomičnosti financiranja	0,043	0,0095	0,0075	0,056	0,031

Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Grafikon 6: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine

Izvor: Izrada autora prema dobivenim izračunima

Grafikon 6 prikazuje pokazatelj ekonomičnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2022. godine.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja prikazuje omjer ukupnih prihoda i rashoda, uglavnom se iskazuje kao postotak, tj. prikazuje za koliko su posto ostvareni ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Za graničnu vrijednost ovog pokazatelja može se uzeti vrijednost 1, a poželjno je da bude veći od 1 jer to ukazuje na poslovanje poduzeća sa dobiti.⁴⁴ Ekonomičnost ukupnog poslovanja je 2018., 2019. i 2020. godine manja od 1, što znači da se na 1 euro ukupnih rashoda ostvarilo manje od 1 eura ukupnih prihoda, odnosno 0,97 eura prihoda. U 2022. godini ekonomičnost poslovanja

⁴⁴ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje, str. 52

ima najveću vrijednost 1,01 odnosno veću od 1, a to znači da je Konzum u toj godini poslovao sa dobitkom.

Ekonomičnost redovnog poslovanja mjeri za koliko posto su ostvareni poslovni prihodi veći od poslovnih rashoda, kao granična vrijednost može se uzeti 1, a poželjno je da bude što veća. Najmanja vrijednost ekonomičnosti redovnog poslovanja ostvarena je 2018. godine gdje je manja od 1. U narednim godinama ta vrijednost je polako rasla.

Ekonomičnost financiranja prikazuje omjer financijskih prihoda i rashoda, odnosno koliko se na 1 euro financijskih rashoda ostvari financijskih prihoda. Također i kod ovog pokazatelja je poželjno da je vrijednost veća od 1. Prema podacima u tablici 29 može se zaključiti da je vrijednost ovog pokazatelja u svim godinama jako mala. Najmanja vrijednost ovog pokazatelja je 2020. godine, što znači da na 1 euro financijskih rashoda ostvari se 0,0075 eura financijskih prihoda. Financijski rashodi poduzeća Konzum bili su najveći 2020. godine te se može pretpostaviti da je na takav rezultat utjecala pandemija COVID-19.

4.2.5. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. Godine

Tablica 29. Izračun neto marža profita

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Neto dobit + rashodi od kamata	1.288.156	16.152.606	14.529.224	42.092.520	52.899.480
Ukupni prihodi	1.265.139.237	1.016.312.480	1.331.851.714	1.421.740.826	1.597.194.855
Neto marža profita	0,10 %	1,59%	1,09 %	2,96 %	3,31 %

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 30. Izračun bruto marža profita

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Bruto dobit + rashodi od kamata	1.288.156	14.199.699	11.196.460	40.344.767	56.538.358
Ukupni prihodi	1.265.139.237	1.016.312.480	1.331.851.714	1.421.740.826	1.597.194.855
Bruto marža profita	0,10 %	1,39 %	0,84 %	2,84 %	3,54 %

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 31. Izračun neto rentabilnost imovine

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Neto dobit + kamate	1.288.156	16.152.606	14.529.224	42.092.520	52.899.480
Ukupna imovina	560.361.388	843.439.805	841.802.191	777.123.228	1.008.937.607
Neto rentabilnost imovine	0,23 %	1,92 %	1,73 %	5,42 %	5,24 %

Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 32. Izračun bruto rentabilnost imovine

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Dobit ili gubitak razdoblja	1.288.156	14.199.699	11.196.460	40.344.767	56.538.358
Ukupna imovina	560.361.388	843.439.805	841.802.191	777.123.228	1.008.937.607
Bruto rentabilnost imovine	0,23 %	1,68 %	1,33 %	5,19 %	5,60 %

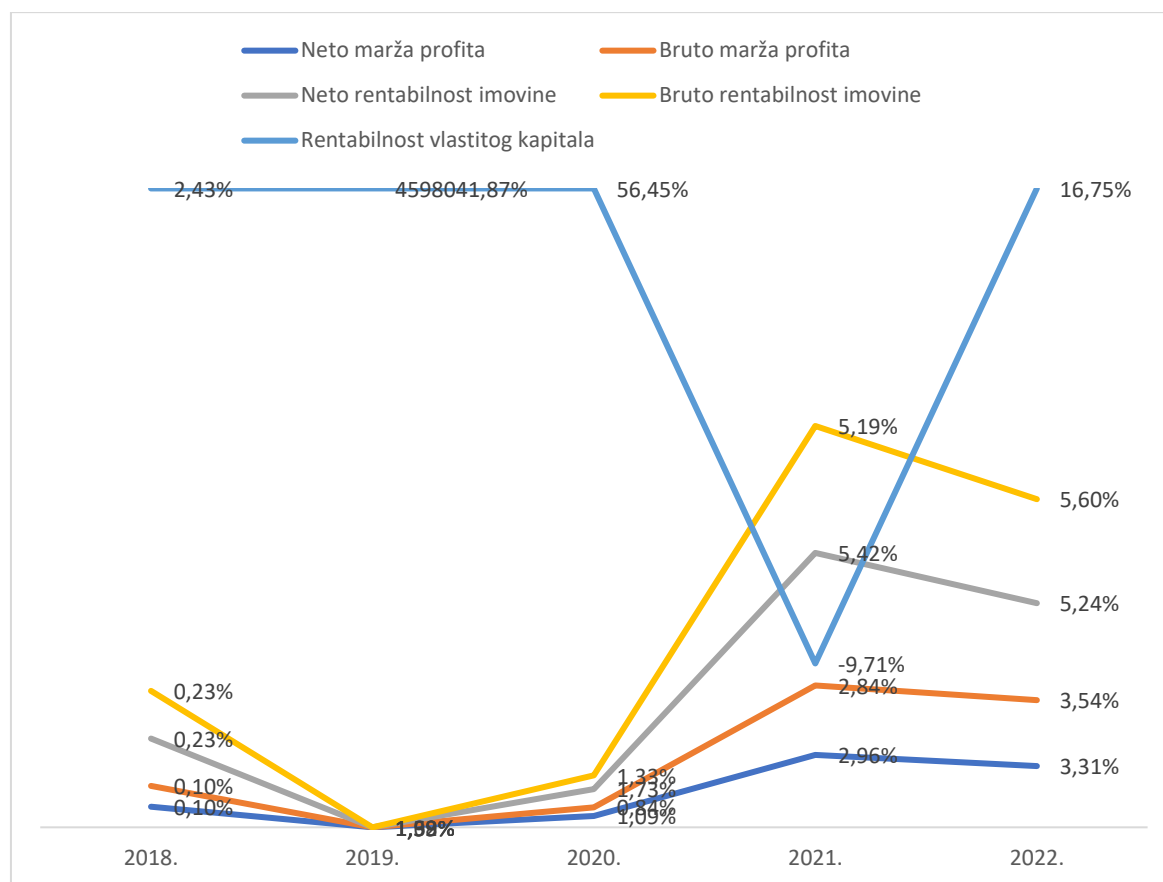
Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Tablica 33. Izračun rentabilnost vlastitog kapitala

Opis	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Neto dobit	-37.685.963	-15.242.095	-33.641.748	5.354.293	17.435.446
Kapital i rezerve	-1.550.247.698	-331.491	-59.593.045	-55.139.192	104.092.520
Rentabilnost vlastitog kapitala	2,43 %	4.598.041,87 %	56,45 %	-9,71 %	16,75 %

Izvor: Izrada autora prema podatcima sa <https://infobiz.fina.hr/ComparePrices>

Grafikon 7: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine

Izvor: Izrada autora prema dobivenim izračunima pokazatelja profitabilnosti

Grafikon 7 prikazuje izračunane pokazatelje profitabilnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2022. godine.

Neto marža profita računa se pomoću podataka iz računa dobiti i gubitka, odnosno u omjer se stavlja dobit uvećana za kamate i ukupan prihod. Iz tablice 13 vidi se da Konzum ukupnim prihodima može podmiriti dio rashoda od kamata, odnosno sve ide na podmirenje kamata. Neto profitna marža najniža je 2018. godine kada iznosi 0,10% što znači da na 100 eura ostvarenog prihoda Konzum ostvari 0,10 eura zarade. Tijekom 2020. godine kada je počela pandemija, neto marža profita u odnosu na 2019. godinu pada te iznosi 1,09%. Najvišu neto maržu profita Konzum ostvaruje 2022. godine koja iznosi 3,31% odnosno Konzum je na 100 eura ostvarenog prihoda ostvario 3,31 euro zarade. Što je neto profitna marža viša, veća je profitabilnost poduzeća te je kontrola troškova bolja.

Bruto marža profita također se računa pomoću podataka iz računa dobiti i gubitka, te prikazuje koliko je poduzeće profitabilno nakon što pokrije troškove proizvodnje i nabave robe. Bruto marža profita 2018. godine jednaka je neto marži profita jer tada nije poznat iznos poreza na dobit poduzeća Konzum. U 2019. godini bruto marža profita iznosi 1,39%, a u 2020. godini kada počinje pandemija taj iznos pada na 0,84% što znači da Konzum na 100 eura ostvarenih prihoda ostvari 0,84 eura zarade. Nakon 2020. godine iznos bruto marže profita ima rastući smjer. Najvišu bruto maržu profita Konzum ostvaruje 2022. godine kada iznosi 3,54% što znači da je tada Konzum na 100 eura ostvarenih prihoda ostvario 3,54 eura zarade.

Neto rentabilnost imovine ocjenjuje sposobnost poduzeća da ostvaruje povrate na temelju ukupno raspoloživih resursa. Interpretira se kao stopa povrata koju je poduzeće uspjelo ostvariti na ukupnu imovinu. Vrijednost ovoga pokazatelja najmanja je 2018. godine i iznosi 0,23% što znači da Konzum na 100 eura uložene imovine ostvaruje povrat od 0,23 eura za vlasnike i vjerovnike. Najviša vrijednost neto rentabilnosti je 2021. godine kada iznosi 5,42% što znači da Konzum na 100 eura uložene imovine ostvaruje povrat od 5,42 eura za vlasnike i vjerovnike.

Bruto rentabilnost imovine ocjenjuje sposobnost poduzeća da ostvaruje povrate na temelju ukupno raspoloživih resursa. Interpretira se kao stopa povrata koju je poduzeće uspjelo ostvariti na ukupnu imovinu. Bruto rentabilnost imovine je 2018. godine iznosi jednako kao i neto rentabilnost te godine jer poduzeće nije imalo porez na dobit. Najveća vrijednost bruto rentabilnosti imovine postignuta je 2022. godine jer je ukupna imovina puno veća od dobiti. Vrijednost ovog pokazatelja te godine iznosila je 5,60% što znači da Konzum na 100 eura uložene imovine ostvaruje povrat od 5,60 eura za vlasnike, vjerovnike i državu.

Rentabilnost vlastitog kapitala najznačajniji je od svih pokazatelja profitabilnosti. Vrijednost ovoga pokazatelja treba biti što veća jer određuje koliki je povrat na uloženi kapital. Prema podacima iz tablice 34, vrijednost ovog pokazatelja iznosi nevjerojatnih 4.598.041,87% jer je neto dobit skoro 46 puta veća od vlastitog kapitala i rezervi. Vrijednost ovog pokazatelja 2020. godine na početku pandemije iznosila je 56,45% što znači da su vlasnici Konzuma na 100 eura uloženog kapitala ostvarili 56,45 eura povrata. U 2021. godini vrijednost ovog pokazatelja je negativna zbog gubitka u poduzeću.

4.2.6. Pokazatelji investiranja poduzeća Konzum za razdoblje od 2018. godine do 2022. godine

Pokazatelje investiranja nije moguće izračunati i obrazložiti u promatranom period zbog nedostatka informacija.

ZAKLJUČAK

Konzum kao jedan od vodećih maloprodajnih lanaca u Hrvatskoj nudi široku ponudu proizvoda, obuhvaćajući svježe voće i povrće, mliječne proizvode, ribu i meso. Tijekom trajanja pandemije Konzum se suočio s brojnim izazovima, ali unatoč tome u tijeku najoštrijih epidemioloških mjera osigurao je sigurnu opskrbu proizvodima. Skladišta i prodavaonice Konzuma za vrijeme pandemije morala su biti dobro opskrbljena te se istovremeno trebalo što manje toga promijeniti za kupce koji donose profit. Internetska kupnja postigla je globalan trend rasta tijekom pandemije.

Konzum je od 2018. godine do 2020. godine poslovao sa gubitkom na kraju promatranog razdoblja. U 2021. godini Konzum ostvaruje dobitak od 5.354.293 eura, a 2022. godine taj dobitak se povećava na 17.435.446 eura. Pandemija COVID-19 utjecala je na smanjenje dugotrajne imovine za 5% i kratkotrajne imovine za 16,48% poduzeća Konzum između 2020. i 2021. godine. Također je tada utjecala i na smanjenje dugoročnih obveza za 8,04% te kratkoročnih obveza za 8,45%.

Prema izračunatim pokazateljima likvidnosti može se zaključiti da poduzeć Konzum u predpandemijskom i pandemijskom razdoblju nije imalo dovoljno sredstava za podmirenje tekućih obveza. U tome period poduzeće je bilo nelikvidno i financijski nestabilno.

Koeficijent zaduženosti poduzeća Konzum u predpandemijskom i pandemijskom razdoblju bio je izrazito visok, odnosno u tom period Konzum nije mogao vratiti nastali dug. Prema dobivenim iznosima koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja može se zaključiti da Konzum koristi više tuđe izvore financiranja, nego vlastite izvore financiranja. Izračunat faktor zaduženosti u svim promatranim godinama je negativan jer Konzum posluje sa gubitkom.

Vrijednost pokazatelja ekonomičnosti financiranja najmanja je 2020. godine kada je započela pandemija. Vrijednost toga pokazatelja tada je iznosila vrlo malih 0,0075, odnosno tada je Konzum na 1 euro financijskih rashoda ostvario 0,0075 eura financijskih prihoda. Financijski rashodi u promatranom razdoblju poduzeća Konzum najveći su bili 2020. godine te se može pretpostaviti da je na takav rezultat utjecala pandemija.

Nakon pandemije Konzum počinje poslovati uspješno te od 2021.godine sve do danas ostvaruje dobit, a dokaz tome je porast prihoda u godinama nakon pandemije. Na kraju ovoga rada bitno je

spomenuti da poduzeće Konzum još uvijek ima prostora za napredak te za uvođenje mnogih noviteta na tržištu kako bi pridonijelo uspješnom i sigurnom poslovanju poduzeća.

POPIS LITERATURE

- Bešvir, B. (2008.), Kako čitati i analizirati financijske izvještaje, Zagreb: RRiF Plus d.o.o.
- Čižmešija, M., Kurnoga Živadinović, N. (2012.), Uvod u gospodarsku statistiku: priručnik
- Dečman, N. (2012.), Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, Hrvatsko društvo ekonomista, Zagreb, str. 447 - 465
- Dropulić I. (2016.), Menadžersko računovodstvo, interna skripta, Ekonomski fakultet Split, str. 43
- Fina Info.BIZ (2024.), Godišnji financijski izvještaji poduzeća Konzum plus d.o.o., preuzeto 19. lipnja 2024. s <https://infobiz.fina.hr/subject/OIB-62226620908>
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2020.), COVID - 19 – Priopćenje prvog slučaja, preuzeto 17. lipnja 2024. s <https://www.hzjz.hr/priopcenja-mediji/covid-19-priopcenje-prvog-slucaja/>
- Jutarnji list (2021.), Predsjednik uprave Konzuma: “Pandemija je pokazala snagu našeg sustava”, preuzeto 17. lipnja 2024. s <https://novac.jutarnji.hr/novac/aktualno/predsjednik-uprave-konzuma-pandemija-je-pokazala-snagu-naseg-sustava-15072799>
- Konzum (b.d.), O nama, Povijest, preuzeto 17. lipnja 2024. s <https://tvrka.konzum.hr/o-nama/povijest/>
- Narodne novine (2015.), Zakon o računovodstvu, članak 19. izdanje NN 78/2015 , preuzeto 05. lipnja 2024. s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html
- Računovodstvo i financije (8. ožujka 2024.), Obveza sastavljanja i predaje godišnjih financijskih izvještaja obveznika poreza na dobit za 2023. godinu, preuzeto 15. lipnja 2024. s <https://www.rif.hr/obveza-sastavljanja-i-predaje-godisnjih-financijskih-izvjestaja-obveznika-poreza-na-dobit-za-2023-godinu/>
- Tušek B., Sačer I., Mališ S., Žager K., Žager L., (2016.), Računovodstvo I: Računovodstvo za neračunovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2016., str. 50
- Vidučić, Lj. (2011.), Financijski menadžment, Zagreb: RRiF-plus
- Žager, K. (1999.), Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: MASMEDIA
- Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.), Analiza financijskih izvještaja, 2. prošireno izdanje, MASMEDIA, Zagreb

- Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L., (2017.), Analiza financijskih izvještaja, 3. izmijenjeno i dopunjeno izdanje
- Wikipedija (b.d.), Konzum, preuzeto 10. lipnja 2024. godine s https://hr.wikipedia.org/wiki/Konzum#cite_note-3

POPIS TABLICA

Tablica 1. Opći oblik bilance u RH

Tablica 2. Opći oblik računa dobiti i gubitka u RH

Tablica 3. Izvještaj o novčanom toku (direktna metoda)

Tablica 4. Pokazatelji likvidnosti

Tablica 5: Pokazatelji zaduženosti

Tablica 6. Pokazatelji aktivnosti

Tablica 7. Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 8. Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 9. Bilanca poduzeća Konzum d.o.o. plus za razdoblje od 2018. do 2022.godine

Tablica 10. Račun dobiti i gubitka poduzeća Konzum plus d.o.o. za razdoblje od 2018. do 2022. godine

Tablica 11. Izračun koeficijenta trenutne likvidnosti

Tablica 12. Izračun koeficijenta ubrzane likvidnosti

Tablica 13. Izračun koeficijenta tekuće likvidnosti

Tablica 14. Izračun koeficijenta financijske stabilnosti

Tablica 15. Izračun koeficijenta zaduženosti

Tablica 16. Izračun koeficijent vlastitog financiranja

Tablica 17: Izračun koeficijent financiranja

Tablica 18. Izračun pokrića troškova kamata

Tablica 19. Izračun faktor zaduženosti

Tablica 20. Izračun stupnja pokrića 1.

Tablica 21. Izračun stupnja pokrića 2.

Tablica 22. Izračun koeficijenta obrta ukupne imovine

Tablica 23. Izračun koeficijenta obrta kratkotrajne imovine

Tablica 24. Izračun koeficijenta obrta potražnje

Tablica 25. Izračun trajanja naplate potražnje

Tablica 26. Izračun ekonomičnosti ukupnog poslovanja

Tablica 27. Izračun ekonomičnosti redovnog poslovanja

Tablica 28. Izračun ekonomičnost financiranja

Tablica 29. Izračun neto marža profita

Tablica 30. Izračun bruto marža profita

Tablica 31. Izračun neto rentabilnost imovine

Tablica 32. Izračun bruto rentabilnost imovine

Tablica 33. Izračun rentabilnosti vlastitog kapitala

POPIS GRAFOVA

Grafikon 1: Dugotrajna i kratkotrajna imovina poduzeća Konzum d.o.o. plus od 2018. do 2022. godine (u eurima)

Grafikon 2: Dugoročne i kratkoročne obveze poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine (u eurima)

Grafikon 3: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018. do 2022. godine

Grafikon 3: Pokazatelji likvidnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018.do 2022.godine

Grafikon 4: Pokazatelji zaduženosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018.do 2022.godine

Grafikon 5: Pokazatelji aktivnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018.do 2022.godine

Grafikon 6: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018.do 2022.godine

Grafikon 7: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Konzum plus d.o.o. od 2018.do 2022.godine

